

از اصول حس خوشبختی تا موج سواری و خانه داری

آشنایی با تعدادی از درس های جذاب و غیر معمول که در مدارس کشورهای مختلف جهان تدریس می شود

ZENDEGI - SALAM

ضمیمه روزنامه خراسان

یکشنبه ۱۲ اردیبهشت ۱۴۰۰

۱۹ رمضان ۱۴۴۲ ۲۰ می ۲۰۲۱

شماره ۲۰۶۵۰

۱۸۷۰

جنگل داری

کدام کشور؟ انگلیس

این عنوان درسی یک نمونه آموزش در فضای باز است که در آن دانش آموزان برای یادگیری مهارت های شخصی، اجتماعی، فنی و دستیابی و ایجاد اعتماد به نفس یادگیری عملی از فضاهای طبیعی جنگل بهره می گیرند. به کودکان انگلیسی از همان ابتدا آموزش می دهند تا در جنگل راه بروند، جهت یابی و کندو کاو کنند و نسبت به حفظ و نگهداری آن حس مالکیت داشته باشند. در کلاس این درس به دانش آموزان شیوه انتخاب چوب مناسب برای روشن کردن آتش، برش چوب، محافظت از جنگل، برپایی چادر، ساخت کلبه های چوبی، تشخیص گیاهان و قارچ های خوراکی از غیر خوراکی و کمک های اولیه آموزش داده خواهد شد. این آموزش ها تا پایه های بالاتر با موضوعات پیچیده تر مثل نقش درختان در جامعه، اکوسیستم پیچیده پشتیبانی شده توسط یک بیابان، شناخت گیاهان و حیوانات خاص، مهارت های شخصی در چار چوب کار تیمی و حل مشکلات ادامه خواهد داشت. در برخی مدارس، این عنوان درسی به صورت روزانه در برنامه درسی شان گنجانده شده است. تقریباً در نزدیکی مدارس یک جنگل کوچک یک منطقه درختکاری وجود دارد. از محیط جنگل ممکن است برای یادگیری بیشتر مفاهیم غیر عملی مانند ریاضیات و ارتباطات هم استفاده شود.

فاطمه قاسمی | روزنامه نگار

پرونده

در بسیاری از کشورها، کودکان پایه ای سرفصل های درسی سنتی و متداول همچون ادبیات، ریاضیات، جغرافیا، ورزش و ... متناسب با شرایط اقلیمی، فرهنگی و اجتماعی در کشورشان موضوعات کمتر شنیده شده ای را آموزش خواهند دید که احتمالاً اهداف حساب شده ای پشت آن ها پنهان است؛ از خانه داری و مشتری مداری گرفته تا دوره زنبورداری و ورزش های محلی و سنتی. به نظر می رسد کشورهای جهان رویکردهای متفاوت و کاربردی تری را جع به شناسایی و پرورش استعدادها و قابلیت های کودکان دارند و در تلاشند که برنامه درسی مدارس را مدرن کنند تا یادگیری را به تجربه ای جالب و لذت بخش تبدیل کنند. این در حالی است که عمده انتقادات به سیستم آموزشی کشورمان این است که بسیاری از دانش آموزان اطلاعاتی را یاد می گیرند که هیچ تأثیری در زندگی شخصی، شغلی و اجتماعی آن ها ندارد. در این پرونده برخی از غیر معمول ترین دروس مدرسه ای را که در مناطق مختلف جهان تدریس می شود معرفی خواهیم کرد.

اصول حس خوشبختی

کدام کشور؟ آلمان

کارشناسان آموزشی در آلمان معتقدند که شادی و راه های حس خوشبختی را می توان آموخت و به این ترتیب این درس را در قالب یک پروژه آزمایشی در برخی مدارس آغاز کردند. دانش آموزان از طریق کلاس خوشبختی، با مهارت های مختلفی مانند حس همکاری، کار گروهی یا تمرین تمرکز برای انجام کارها آشنا می شوند. همچنین لذت بردن از زندگی و استفاده از توانایی های شخصی هم جزو مفاد درسی کلاس خوشبختی در مدرسه است. کلاس خوشبختی یک بخش دیگری هم دارد و آن نوشتن خاطرات است که باید تجربیات خود را از به کارگیری مهارت هایی که در این کلاس فرا گرفته اند، در دفترچه خاطرات یادداشت کنند. تصور این که این درس آزمونی داشته باشد به نظر کمی عجیب می رسد، بنابراین در طول سال هر دانش آموز سعی می کند به شیوه خودش یک پروژه شادی و مهر بانی با تهیه فیلم و طراحی یک نوع بازی یا یک نمایش اجرا کند. همچنین می توانند در پایان سال تحصیلی در کارهای خیریه و عام المنفعه به صورت داوطلبانه چند ساعته فعالیت داشته باشند.

[...]

کشورهای جهان رویکردهای متفاوت و کاربردی تری را جع به شناسایی و پرورش استعدادها و قابلیت های کودکان دارند و در تلاشند که برنامه درسی مدارس را مدرن کنند تا یادگیری را به تجربه ای جالب و لذت بخش تبدیل کنند.

هوش مصنوعی

کدام کشور؟ چین

از سال ۲۰۱۹ کشور چین در هوش مصنوعی را در برنامه درسی مقاطع دبستان و متوسطه الزامی و اولین سری کتاب های ده جلدی هوش مصنوعی را طراحی کرد. هدف این کتاب ها آماده سازی دانش آموزان برای آینده ای است که روبات ها در آن حکومت می کنند و هوش مصنوعی بر آن غالب است. در کلاس این درس دانش آموزان با تاریخچه و روش های به کارگیری هوش مصنوعی مثل تشخیص چهره، راندگی خودکار، امنیت اجتماعی و برنامه نویسی آشنا خواهند شد. در کنار کلاس های تئوری، دانش آموزان با توجه به پایه تحصیلی، روبات های ساده تا پیچیده می سازند و آموخته های نظری خود را به صورت عملی هم تجربه می کنند. سیستم آموزشی چین با طراحی این درس در برنامه درسی به اهمیت آموزش عمیق داده های کلان، واقعیت مجازی و فناوری های هوش مصنوعی تاکید دارد. علاوه بر این، دانش آموزان به سمت رشته های STEM (علوم، فناوری، مهندسی و ریاضیات) تشویق و ترغیب می شوند. کشور چین قصد دارد تا سال ۲۰۳۰ پیروز رقابت جهانی هوش مصنوعی شود و آن را رهبری کند.

خانه داری و مشتری مداری

کدام کشور؟ سوئد

تا پیش از سال ۲۰۱۱ در سوئد، درسی درباره موضوع اقتصاد خانگی با عنوان «مطالعات خانه و مصرف کننده» در مدارس دولتی و خصوصی این کشور اجباری بوده است. این درس تا دهه های نمادین تمرکز زیادی روی کارهای سنتی معمول خانه داری، خانواده، آشپزی و نظافت داشت. پس از اصلاحات آموزشی سوئد در سال ۲۰۱۱ برنامه درسی با تمرکز بیشتر روی مباحث بهداشت، اقتصاد و محیط زیست که شامل بهینه سازی اقتصاد مصرف کننده بود، تغییر یافت. از پایه اول تا سوم برنامه درسی مدرسه بر اساس ریاضیات، خانه داری، مطالعات اجتماعی، علوم طبیعی و درس بیشتر به صورت بازی است. کلاس های خانه داری یکی از محبوب ترین کلاس هاست. دختران و پسران خیاطی و گره زدن، نجاری، ساخت اسباب بازی و کار با لوازم خانگی بی خطر را با داستان خودیاد می گیرند و با شیوه های ساده آشپزی می کنند. در کنار درس های عملی جذاب، کلاس های تئوری مثل ویژگی های تغذیه سالم، محاسبه ارزش مواد مغذی و بودجه بندی مالی هم دارند. از همان ابتدا با کودکان سوئدی همچون بزرگسالان رفتار می شود و به آن ها آموزش داده می شود تا اقتصاد و خودکفا باشند و در کنار خانه داری، با مهارت های مشتری مداری هم آشنایی شوند.

تفاوت فکر کردن

کدام کشور؟ هلند

مدرسه «استیو جاز» که در هلند است، فکر کردن به شیوه متعارف را به طور کامل رد می کند. در این مدارس برای هر دانش آموز یک برنامه توسعه فردی (IDP) در نظر گرفته می شود، برنامه ای که هر شش هفته توسط کودک، والدینش و مربی ارزیابی و تنظیم می شود. بر اساس نتیجه به دست آمده چالش های یادگیری شخصی و برنامه زمانی برای انتخاب کودک به او پیشنهاد می شود. هدف این است که بچه ها خودشان تصمیمات شان را طراحی کنند. در این مدرسه انتظارات از دانش آموزان به صورت یکسان نیست و هر کودک با قابلیت های خودش پیشرفت می کند. این شیوه به تدریج در دیگر مدارس هلند به کار گرفته شد.

زنبورداری

کدام کشور؟ جمهوری باشقیرستان

باشقیرستان از نظر زنبورداری برابرتین منطقه روسیه است و با کیفیت ترین عسل از نظر طعم در این منطقه تولید می شود. بیشتر این عسل های ناب از مدرسه ها و توسط دانش آموزانی تولید می شود که زنبورداری از جمله مهم ترین درسهایی است که به آن ها آموزش داده می شود. جالب است بدانید که مراقبت از کندو و برداشت عسل منحصراً توسط دانش آموزان انجام می شود. علاوه بر زنبورداری، آن ها ایمنی، مراقبت از کندوها و زنبورها، بیماری زنبورها، زیست شناسی زنبورهای عسل، انواع گیاهان عسل و موارد دیگر را هم یاد می گیرند. البته که در کنار این درس صورتور و با دقت تر هم می شوند.

پرورش شاهین

کدام کشور؟ اسلواکی

دانش آموزان اسلواکی درباره فرهنگ عامیانه، سبک زندگی، نجوم، آموزش مصرف بهینه، قوانین حقوقی، مراقبت های زیست محیطی و پرورش شاهین بیشتر می آموزند. پرورش شاهین از سال ۲۰۰۹ در برخی مدارس این کشور به یکی از درس های اجباری در برنامه درسی این بچه ها تبدیل شده است زیرا این پرند یکی از حیوانات بومی و در حال انقراض این کشور است. دانش آموزان نه تنها در زمینه پرورش و مراقبت از پرندگان تحصیل می کنند، بلکه به طور غیرمستقیم به سمت انتخاب حرفه آینده خود به ویژه رشته های موجود در دانشکده های دام پزشکی ترغیب و هدایت می شوند.

تحسین طبیعت

کدام کشور؟ ژاپن

دولت ژاپن در برنامه درسی سرفصل «تحسین طبیعت» را گنجانده است و معتقد است که تنها مطالعه درباره طبیعت کافی نیست و دانش آموزان با گردش در دل طبیعت یاد می گیرند تا نسبت به زیبایی های محیط پیرامون تمرکز و تأمل کنند و آن را تحسین کنند. با توجه به این که بچه های مدرن امروز علاقه ای به تقویت این توانایی شان ندارند و ترجیح می دهند و قششان را مقابل رایانه ها و دیگر وسایل الکترونیکی بگذرانند، معلمان توجه کودکان را به رابطه گیاهان و جانوران، به ویژه گسترش طبیعت زنده جلب می کنند. آن ها یاد می گیرند تعادل را در وقایع طبیعی ببینند و مراقب رفتارشان در طبیعت باشند.

آموزش مدیریت عاطفی

کدام کشور؟ اسپانیا

این عنوان درسی اجباری برای همه گروه های سنی دانش آموزی در نظر گرفته شده است. کارشناسان آموزشی این کشور معتقدند که هوش هیجانی یکی از مولفه های مهم یک زندگی موفق است و این درس می تواند بدون این که بر آموزش سایر مواد درسی تأثیر منفی بگذارد در برنامه درسی بچه ها جا داشته باشد. در کلاس این درس و در فضایی پر اعتماد به کودکان خوب گوش دادن، درست ارتباط برقرار کردن و درک عمیق آموزش می دهند تا بچه ها بتوانند بر ترس شان غلبه و خشم را مدیریت کنند. دانش آموزان فیلم می ببینند و درباره موقعیت های مختلف با هم حرف می زنند.

موج سواری

کدام کشور؟ استرالیا

موج سواران حرفه ای خوب می دانند که رقابت با استرالیایی های موج سوار چقدر دشوار است. جای تعجب نیست که آن ها را بهترین در جهان می دانند. استرالیا با بیش از ۶۰ هزار کیلومتر ساحل و با بهترین سواحل موج سواری در جهان، برای حفظ این شهرت جهانی، آموزش این ورزش را در بیشتر مدارس نزدیک به اقیانوس خود اجباری کرده است. دانش آموزان چگونگی حفظ تعادل، کنترل تخته بر امواج و ایستادن روی آن را یاد خواهند گرفت. به گفته متخصصان، موج سواری بهترین تمرین فیزیکی بدن برای هماهنگی آن با طبیعت است. بنابراین تاز و واردها نباید انتظار داشته باشند از مهارت قهرمان های محلی موج سواری پیشی بگیرند.

اکتشافات علمی

کدام کشور؟ آمریکا

در مدارس آمریکا دانش آموزان در کنار دوره تئوری باید به عنوان تکلیف نهایی چیزی را ابداع یا اختراع کنند. در طول سال برای این درس عملی که در هفته یک بار و به مدت ۵ ساعت برگزار می شود، دانش آموزان در صورت نیاز به همراهی آموزگارشان به مزرعه محلی، تأسیسات یک کارخانه، آزمایشگاه، فروشگاه های بزرگ زنجیره ای و حتی کوچه بازار سرکشی و درباره آن گزارش تهیه می کنند. مثلاً در بازدید از یک ستوران بزرگ صفر تا صد راهنمایی آن را آموزش می ببینند، از خرید آگاهانه مواد غذایی و تهیه غذا گرفته تا ارائه خدمات، محاسبه ارزش غذایی خوراکی ها، جمع آوری محصولات و نحوه استخدام کارکنان.

سواد مالی

کدام کشور؟ روسیه

این موضوع درسی به زودی قرار است به عنوان یک از موضوعات مهم با اولویت بالا در مدارس روسیه آموزش داده شود. تاکنون این دوره به صورت فعالیت های فوق برنامه ارائه می شده است. این پروژه آزمایشی با همکاری آژانس های بزرگی مانند بانک جهانی و وزارت دارایی روسیه به مدارس ارائه شده است. کودکان با این سرفصل درسی کار با پول را یاد می گیرند. در واقع با تکنیک های پس انداز و برنامه ریزی درآمد هزینه های خانواده آشنا خواهند شد. در مراحل پیشرفته تر آن ها با انواع کلاهبرداری های مالی و راه تشخیص شان و شرایط اعطای وام، سرمایه گذاری، سودمندی اوراق بهادار و ... آشنا خواهند شد.